

2008.gads ir bijis pārdomu laiks – laiks, kurā atskatīties uz padarīto, novērtēt savu ieguldījumu, priecāties par sasniegumiem, mācīties no sarūgtinājumiem, pateikties kolēģiem par paveikto un ielūkotos arī nākotnē. Šis ir bijis arī atskaites laiks, jo 2008.gads ir Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk tekstā arī: Birojs) jubilejas gads, - mirklis, kad kopīgi pārcilāt atmiņā priecīgākos brīžus un pieredzi, kas gūta desmit dinamiskas pilnās vasarās un ziemās. Visbeidzot 2008.gads ir bijis arī pārmaiņu laiks, kas atbalsojās gan Latvijas ekonomikā, gan Biroja darbā un sabiedrības noskaņojumā kopumā. Tomēr pārskata periodā, arī neskatoties uz pārmaiņām, var teikt, ka Biroja komanda ar pienākumiem tikusi galā apsveicami labi un uzstādītie mērķi ir sasniegti ar uzviju.

Vides pārraudzības valsts birojs arī 2008.gadā ir mērķtiecīgi un atbildīgi turpinājis veikt tam uzticētos uzdevumus Latvijas vides aizsardzības politikas īstenošanā, gan saistībā ar saimniecisko projektu un plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtēšanu un nelabvēlīgo ietekmju novēršanas vai samazināšanas pasākumu izstrādi, gan rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu, gan rūpnieciskā piesārņojuma novēršanu un pārvaldību, kā arī citām darbības jomām. Jāatzīst, ka Birojs vienmēr kā augstu standartu ir uzstādījis savlaicīgu administratīvo lietu izskatīšanu un objektīvu, kā arī kvalitatīvu administratīvo aktu sagatavošanu, neatkarīgi no tā, cik liels ir saņemto iesniegumu skaits. Atskatoties uz pārskata gadu, varam nekautrēties teikt, ka darbs ir veikts godprātīgi un rezultatīvie rādītāji izpildīti sekmīgi. Lai arī darba apjoms Birojā ir ne tikai pieaudzis, bet ticis ir paplašināts arī kompetenču loks, - gandrīz visās Biroja pamatdarbības jomās rezultatīvie rādītāji ir pat pārsniegti, kas liecina par vides un tautsaimniecisko jautājumu aktualitāti arī sarežģītos ekonomiskos apstākļos. Pārskata periodā strauji ir pieaugusi arī darba intensitāte saistībā ar Biroja kā apelācijas iestādes funkciju pildīšanu, veicot Vides ministrijas padotībā esošo iestāžu amatpersonu izdoto administratīvo aktu izskatīšanu. Gada laikā Biroja darbinieki nodrošinājuši arī vides institūciju interešu pārstāvēšanu teju vai 40 tiesas sēdēs. Šī kompetences joma Birojā ir kļuvusi jau par patstāvīgu darbības virzienu, kas prasa gan rūpīgu un sistemātisku ieguldījumu, gan daudz atbildības, gan augstu profesionalitāti un mērķtiecību.

2008.gads ir bijis arī sabiedriskas rosmes pilns gads, - ir nodrošināta Latvijas pārstāvniecība gan starptautiskos forumos, gan nodrošināta dalība pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrās, gan gūta jauna pieredze Eiropas Kopienas normatīvo aktu izstrādes procesos. Vienlaikus ar jauno Eiropas Savienības ekomarķējuma kompetentās iestādes funkciju pildīšanas uzsākšanu, Birojs aktīvi ir darbojies arī attīstot dialogu ar dažādām mērķa auditorijām par brīvprātīgo ieguldījumu ietekmes uz vidi mazināšanā un videi draudzīga patēriņa veicināšanā.

Birojs novērtē, ka tā darba efektivitāte tik daudzpusīgu uzdevumu vadīšanā ir atkarīga gan no tautsaimnieciskās situācijas, gan no sabiedrības attieksmes pret vides aizsardzības jautājumu risināšanas kopumā. Tai pašā laikā darba efektivitāte ir tieši atkarīga arī no Biroja komandas. Biroja darbinieki arī 2008.gadā demonstrēja spēju strādāt ar augstu atbildības sajūtu un atdevi, bieži vien pat saspringtos darba apstākļos. Tieši Biroja komandai jāpateicas par 2008.gada darba rezultātiem un sasniegumiem. Vienlaikus, no sirds ir jāpateicas arī par komandas spēju saglabāt līdzsvaru, optimismu un neatlaidīgu orientāciju uz attīstību.

A.Lukšēvics

Vides pārraudzības valsts biroja direktors

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	3
Vides pārraudzības valsts biroja juridiskais statuss	3
Vides pārraudzības valsts biroja darbības virzieni un struktūra	3
2. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS JOMAS UN NORMATĪVIE AKTI, KAS REGULĒ BIROJA DARBĪBU TAJĀS	9
2.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma joma	9
2.2. Piesārņojuma integrētās novēršanas un kontroles joma.....	12
2.3. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas joma	13
2.4. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācijas joma	13
2.5. Vides vadības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanas un organizāciju reģistrācijas joma	14
2.7. Iesniegumu, kas saistīti ar Vides ministrijas padotības iestāžu izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanu, izskatīšanas joma	16
3. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS	18
Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums	18
Ietekmes uz vidi novērtējums	19
Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums	20
Piesārņojuma integrētā novēršana un kontrole.	20
Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana.....	21
Vides vadības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana	22
Sūdzību un iesniegumu izskatīšana	23
Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija.....	24
Budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultātīvo rādītāju analīze	25
Vides pārraudzības valsts biroja sniegtie pakalpojumi	25
Vides pārraudzības valsts biroja darbības uzlabošanas pasākumi	26
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	28
5. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM.....	29
6. BUDŽETA INFORMĀCIJA UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI.....	31
Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu.....	31
Informācija par pakalpojumiem: Maksas pakalpojumi.....	31
Budžeta informācija	32
7. PERSONĀLS	33

1. PAMATINFORMĀCIJA

Vides pārraudzības valsts biroja juridiskais statuss

Vides pārraudzības valsts birojs ir Vides ministrijas pārraudzībā esoša tiešās valsts pārvaldes iestāde (valsts civiliestāde), kas izveidota, pamatojoties uz Vides ministrijas pakļautībā un pārraudzībā esošo iestāžu reorganizācijas koncepciju, kuru ar 2004.gada 29.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.713 akceptēja Ministru kabinetā. Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroju reorganizēja un, sākot ar 2005.gada 1.janvāri, tā nosaukums ir – Vides pārraudzības valsts birojs. Biroja darbību reglamentē 2004.gada 6.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.4 “Vides pārraudzības valsts biroja nolikums” (ar 2008.gada 17.marta grozījumiem), un virkne normatīvo aktu iestādes galvenajās darbības jomās.

Vides pārraudzības valsts biroja darbības virzieni un struktūra

Atbilstoši Vides ministrijas reorganizācijas koncepcijai, 2004.gada nogalē tika izstrādāta jauna Biroja organizatoriskā struktūra, precizējot pienākumu loku, kompetenci, un atbildību. Kopš 2004.gada kompetenču loks vairākas reizes ir ticis paplašināts un šobrīd Birojs publiskās iekārtas sistēmā īsteno vairākas nozīmīgas, nodalītas un pastāvīgas vides aizsardzības politikas nozares, kuru nodrošināšana izriet no Latvijas kā Eiropas Savienības dalībvalsts starptautiskajām saistībām. Būtiskākie no Vides pārraudzības valsts birojam deleģētajiem uzdevumiem vides aizsardzības sektorā ir:

- Koordinēt un pārraudzīt paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumu.
- Koordinēt un pārraudzīt stratēģisko (plānošanas dokumentu) ietekmes uz vidi novērtējumu.
- Koordinēt un pārraudzīt ietekmes uz NATURA 2000 teritorijām novērtējumu;
- Realizēt likumā “Par piesārņojumu” Birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar atļaujām A un B kategorijas piesārņojošai darbībai.
- Novērtēt rūpniecisko avāriju risku un noteikt pasākumus tā samazināšanai.
- Nodrošināt organizāciju reģistrāciju vides vadības un audita sistēmā (turpmāk - arī EMAS), veikt pasākumus, lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu par EMAS ieviešanu un reģistrācijas iespējām Latvijā.
- Koordinēt Eiropas Savienības ekomarķējuma piešķiršanas programmu Latvijā un veikt pasākumus, lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu par ekomarķējuma prasībām un piešķiršanas iespējām Latvijā.
- Realizēt Iepakojuma likumā Birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar iepakojuma apsaimniekošanu un iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšanu;
- Izskatīt iesniegumus par Vides ministrijas padotības iestāžu amatpersonu izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanu vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.
- Sagatavot un uzturēt sabiedrībai pieejamo informāciju par ietekmes uz vidi novērtējumu, A un B kategorijas atļaujām un atļauju nosacījumiem, rūpniecisko avāriju novēršanas programmām un drošības pārskatiem, vides vadības un audita sistēmā reģistrētām organizācijām, komercsabiedrībām,

kurām piešķirts Eiropas Savienības ekomarķējums, par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, kā arī iepakojuma apsaimniekotājiem.

- Nodrošināt sabiedrības informēšanu visās Vides pārraudzības valsts biroja pamatdarbības jomās atbilstoši normatīvajos aktos un Orhusas konvencijā ietvertajām prasībām.

Atskaites gadā Biroja pamatdarbības virzienus nodrošināja Vides pārraudzības valsts biroja administrācija un piecas daļas:

Ietekmes uz vidi novērtējuma nodrošināšanas daļas pamatuzdevums ir organizēt, lai ietekmes uz vidi novērtējums, arī ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 (turpmāk – arī ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju) novērtējums, tiktu veikts atbilstoši normatīvo aktu prasībām un nodrošinātu ar korektu un reprezentatīvu informāciju gan sabiedrību, gan lēmuma pieņēmējus. Lai to realizētu, Ietekmes uz vidi novērtējuma nodrošinājuma daļa:

- izskata iesniegumus par paredzēto darbību un pieņem lēmumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu;
- konsultējas ar ieinteresētajām valsts un pašvaldību iestādēm un ekspertiem, nepieciešamības gadījumos veido ekspertu komisiju;
- izstrādā darba programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai, kas ietver vides aizsardzības prasības un noteikumus, kā arī nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu ietekmes uz vidi novērtējuma turpmākajai veikšanai;
- izstrādā nosacījumus ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma veikšanai;
- izvērtē ietekmes uz vidi novērtējuma darba un noslēguma ziņojumus, kā arī sagatavo atzinumus par tiem; izstrādā Biroja rekomendācijas un prasības projekta realizācijai;
- izvērtē ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma ziņojumu pirmo redakciju un galīgo redakciju un sagatavo atzinumus par tām; izstrādā Biroja rekomendācijas un prasības projekta realizācijai;
- piedalās ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskajās apspriešanās, apkopo, analizē un izmanto sabiedriskajās apspriešanās pausto viedokli, iesniegtās atsauksmes un priekšlikumus;
- informē sabiedrību par paredzētajām darbībām, to iespējamajām ietekmēm uz vidi, nepieciešamajiem šo ietekmju novēršanas vai samazināšanas pasākumiem un iesaista sabiedrību paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtēšanā;
- koordinē Valsts vides dienesta (turpmāk – arī VVD) reģionālo vides pārvalžu darbību, lai nodrošinātu vienotu pieeju objektu un paredzēto darbību nelabvēlīgās ietekmes uz vidi novērtēšanā;
- veicinot sekmīgu ietekmes uz vidi novērtējuma sistēmas attīstību un darbību, organizē seminārus, praktiskās nodarbības un citus pasākumus;
- veido un uztur ietekmes uz vidi novērtējuma informācijas sistēmu un IVN ziņojumu bibliotēku;
- veic iepakojuma apsaimniekotāju reģistrāciju un noteiktajā kārtībā sniedz informāciju par tiem Valsts vides dienesta reģionālajām vides pārvaldēm;
- regulāri sagatavo informāciju žurnāla “Vides vēstis” rubrikai “VP valsts birojs informē”.

- nodrošina rakstveida paziņojumu par paredzētajām darbībām, kurām var būt būtiska pārrobežu ietekme, sagatavošanu un saskaņošanu ar Vides ministriju un Ārlietu ministriju un paziņojumu nosūtīšanu uz valstīm, kuras paredzētās darbības var ietekmēt.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma daļas pamatuzdevums ir noteikt plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi būtiskumu un nepieciešamību veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, pārraudzīt stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām un nodrošināt ar korektu un reprezentatīvu informāciju gan sabiedrību, gan lēmuma pieņēmējus. Minēto pamatuzdevumu ietvaros Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma daļa:

- izskata plānošanas dokumentu izstrādātāju iesniegumus par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu un sagatavo lēmumus par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu;
- konsultē plānošanas dokumenta izstrādātāju par vides pārskata detalizācijas pakāpi un sabiedriskās apspriešanas organizēšanu, kā arī par iespējamo plānošanas dokumenta īstenošanas pārrobežu ietekmi un kompensācijas pasākumiem;
- izskata plānošanas dokumentu vides pārskatus un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sagatavo atzinumus par tiem;
- nosaka termiņus, kādos plānošanas dokumenta izstrādātājiem Birojā jāiesniedz plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa ziņojumi;
- sniedz konsultācijas pašvaldībām, iedzīvotājiem u.c. interesentiem par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu;
- piedalās semināros, sagatavo metodiskos materiālus, apkopo informāciju par citu valstu pieredzi stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā;
- piedalās Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo sistēmu veidošanā un uzturēšanā savas kompetences jomās.

Sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma daļas pamatuzdevums ir VVD reģionālo vides pārvalžu sagatavoto saimnieciskās darbības projektu (paredzēto darbību) sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu rezultātu izskatīšana un plānotās saimnieciskās darbības realizācijas iespējamās ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtēšana atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11.panta kritērijiem. Ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtēšanas rezultātā tiek noteikta nepieciešamība saimnieciskās darbības projektiem veikt ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.panta 2)punkta vai 4.¹ panta izpratnē. Papildus daļa pilda arī Birojam deleģētās vides vadības un audita sistēmas (EMAS) kompetentās iestādes funkcijas, Eiropas Savienības ekomarķējuma kompetentās iestādes funkcijas, kā arī izskata arī iesniegumus un sūdzības par vides iestāžu amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem. Lai nodrošinātu uzdevumu izpildi, daļa:

- izskata VVD reģionālo vides pārvalžu sākotnējos ietekmes uz vidi izvērtējumus un sagatavo lēmumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras vai ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu;
- sniedz konsultācijas VVD reģionālajām vides pārvaldēm un komersantiem par sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma detalizācijas pakāpi un saimnieciskās

- darbības projektu ietekmi uz vidi un tās būtiskumu, kā arī vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām un to piemērošanu;
- izskata publisko un privāto tiesību subjektu (izņemot privātpersonas) pieteikumus ieviesto vides vadības un audita sistēmu reģistrācijai un nodrošina to reģistrāciju;
  - izvērtē pretendentu atbilstību reģistrācijas prasībām, reģistrē organizācijas, uztur EMAS reģistru un veic reģistrēto organizāciju uzraudzību;
  - izskata publisko un privāto tiesību subjektu (izņemot privātpersonas) pieteikumus produktu un pakalpojumu reģistrācijai Eiropas Savienības ekomarķējuma programmas reģistrā, nodrošina Eiropas Ekomarķējuma piešķiršanu un tā lietošanas uzraudzību;
  - realizē EMAS un Eiropas Savienības ekomarķējuma sistēmas ieviešanas veicināšanas pasākumu kompleksu un organizē pasākumus sabiedrības informēšanai par EMAS un Eiropas Savienības ekomarķējumu, kā arī šo brīvprātīgo vides instrumentu ieviešanas programmu un iesaistīšanās iespējām Latvijā;
  - piedalās starptautiskās EMAS komitejas, kompetento iestāžu foruma, Eiropas Savienības ekomarķējuma Padomes, kā arī Regulācijas komitejas darbā;
  - sagatavo informatīvi metodiskus materiālus, publikācijas un prezentācijas, piedalīšanās konferencēs, semināros un darba grupās.
  - izskata iesniegumus par Vides ministrijas padotības iestāžu izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanu vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, sagatavo biroja rakstveida paskaidrojumus un administratīvās lietas materiālus iesniegšanai tiesā, kā arī pārstāv Biroju tiesā.

Piesārņojuma novērtēšanas daļas pamatuzdevums ir veikt 2001.gada 15.marta likumā "Par piesārņojumu" Birojam deleģētos pienākumus. Daļa izskata arī iesniegumus un sūdzības par vides iestāžu amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem. Lai nodrošinātu šī uzdevuma izpildi, Piesārņojuma novērtēšanas daļa:

- izskata iesniegumus par VVD reģionālo vides pārvalžu izdotajiem lēmumiem, kas attiecas uz A un B kategorijas atļauju izsniegšanu un atļauju nosacījumiem, piesārņoto vai potenciāli piesārņoto vietu izpēti, sanāciju un izpēti vai sanācijas izdevumu segšanu vai sadalījumu;
- izskata sūdzības par sabiedrības līdzdalības tiesību pārkāpumiem vai tiesībām uz vides informāciju.
- sniedz konsultācijas VVD reģionālajām vides pārvaldēm un komersantiem;
- saskaņojot materiālus ar Vides ministriju, informē citas valstis par iesniegumu A kategorijas atļaujas saņemšanai gadījumos, kad iespējama piesārņojuma pārrobežu pārnese;
- izveido, uztur un atjauno informāciju par labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem attiecīgajā jomā Biroja mājas lapā un informē par tiem VVD reģionālās vides pārvaldes, kā arī konsultē šajā jautājumā operatorus un citas personas;
- izveido, uztur un atjauno informāciju par VVD reģionālo vides pārvalžu izsniegtajām A un B kategorijas atļaujām un to nosacījumiem Biroja mājas lapā;
- piedalās Eiropas Komisijas izstrādāto vadlīniju par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem tulkošanas pārbaudē un nodrošina to pieejamību Latvijā;

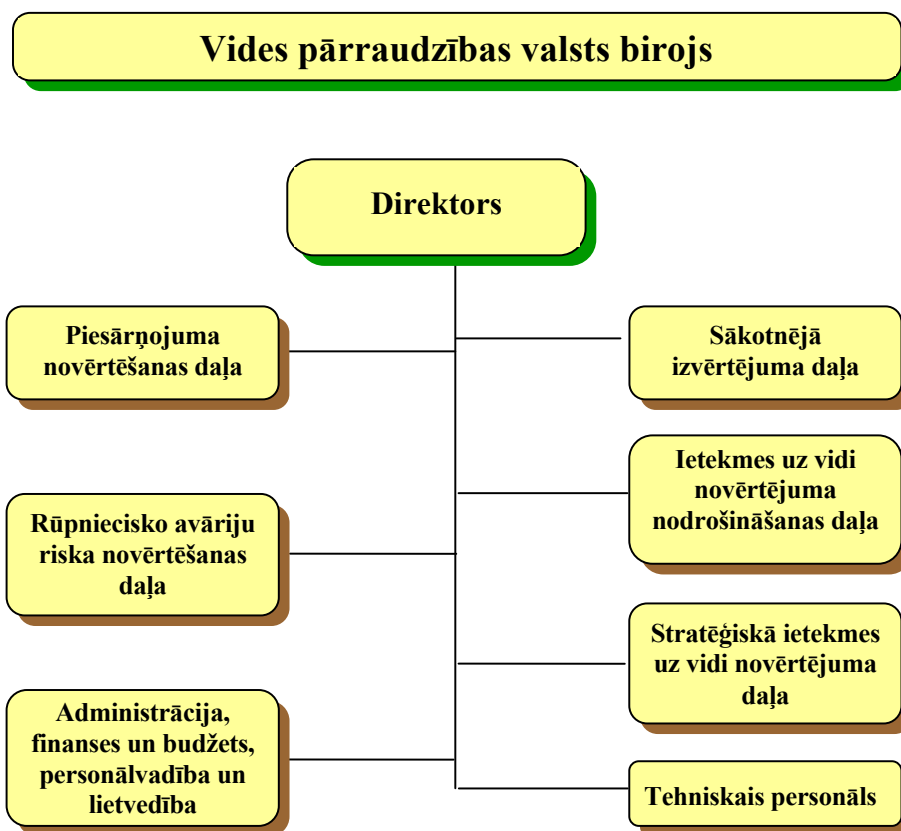

- piedalās Eiropas Savienības rīkotajos informācijas apmaiņas forumos par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, sadarbojas ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām, piedalās starpvalstu sadarbības programmās un projektos un koordinē Latvijas ekspertu dalību Eiropas Savienības izveidotajās tehniskajās darba grupās;
- izskata iesniegumus par Vides ministrijas padotības iestāžu amatpersonu izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanu vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

Saskaņā ar nepieciešamību optimizēt Biroja struktūru atbilstoši normatīvajos aktos Birojam deleģētajām funkcijām un Biroja nolikuma grozījumiem, kas apstiprināti ar Ministru kabineta 2008.gada 17.marta noteikumiem Nr.185, Birojā pie Piesārņojuma novērtēšanas daļas tika izveidots **Apstrīdēto atļauju izvērtēšanas sektors**, kura galvenie uzdevumi ir veikt daļas nolikumā noteiktos uzdevumus iesniegumu un sūdzību izskatīšanas jomā, kas saistītas ar VVD reģionālo vides pārvalžu amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem un par nepietiekamu sabiedrības informēšanu A un B kategorijas atļaujas izsniegšanas procesā; sagatavot biroja rakstveida paskaidrojumus un administratīvās lietas materiālus iesniegšanai tiesā; apkopot un izvērtēt Biroja izdotos lēmumus par apstrīdētajiem Vides ministrijas padotībā esošo iestāžu amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem; pārstāvēt Biroju tiesā; apkopot un izvērtēt pārsūdzēto Biroja lēmumu skaitu saistībā ar administratīvo tiesu spriedumiem.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas daļa atbilstoši 2005. gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumos Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu un riska samazināšanas pasākumiem" noteiktajam veic rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu, kā arī novērtē un sniedz atzinumus par riska samazināšanas pasākumiem. Lai to realizētu, daļa:

- organizē un vada rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisijas darbu;
- izvērtē rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un drošības pārskatus;
- sagatavo atzinumus un pieņem lēmumus par iesniegto dokumentu atbilstību noteikumu prasībām un nepieciešamajiem uzlabojumiem vai papildinājumiem tajos;
- izmantojot visus iesniegtos dokumentus, nosaka objektus vai objektu grupas, kas var izraisīt "domino" efektu un informē par to uzņēmumus un atbildīgās valsts iestādes un pašvaldības;
- informē valsts iestādes un attiecīgās pašvaldības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par objektiem, uz kuriem attiecas noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu un riska samazināšanas pasākumiem, un teritorijām, kuras var ietekmēt šajos objektos iespējamās rūpnieciskās avārijas vai to izraisītais domino efekts;
- sagatavo ieteikumus par ierobežojumiem teritoriju izmantošanā;
- izskata sūdzības par nepietiekamu sabiedrības informēšanu rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procesā.

1. attēls. Vides pārraudzības valsts biroja struktūra 2008.gada decembrī.

2. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS JOMAS UN NORMATĪVIE AKTI, KAS REGULĒ BIROJA DARBĪBU TAJĀS

2.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma joma

Normatīvie akti, kas regulē Biroja darbību ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā:

- 1998.gada 14.oktobrī pieņemtais likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (ar grozījumiem, kas pieņemti 2001.gada 30.maijā, 2003.gada 19.jūnijā, 2004.gada 26.februārī, 2005.gada 15.septembrī un 2007.gada 7.jūnijā);
- 2004.gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.87 “Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” (ar grozījumiem, kas veikti 2006.gada 6.jūnijā);
- 2004.gada 23.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (ar grozījumiem, kas veikti 2008.gada 25.novembrī);
- 2006.gada 6.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000);
- 2006.gada 2.maija Ministru kabineta noteikumi Nr.355 “Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība”;
- 2004.gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.91 “Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums” (ar grozījumiem, kas veikti 2005.gada 17.maijā un 2005.gada 13.septembrī).

Minētie Latvijas normatīvie akti ir saskaņoti ar atbilstošām Eiropa Savienības direktīvām:

- Eiropas Padomes 1985.gada 27.jūnija direktīvu 85/337/EEC “Par sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu”;
- Eiropas Padomes 1997.gada 3.marta direktīvu 97/11/EC, kura precizē un papildina iepriekšminēto direktīvu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2001/42/EK (2001.gada 27.jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 26.maija direktīvu 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju griezties tiesā groza padomes direktīvas 85/337/EEC un 96/61/EK.

Birojam savā darbībā jāievēro arī 1991.gada 25.februāra Espo konvencija “Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā” (Latvija pievienojās 1998.gada 1.jūlijā), kā arī 1997.gada 14.marta līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā.

2.1.1. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma joma

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir integrēt vides aspektus plānošanas dokumentos, analītiski izvērtējot to mijiedarbību ar ekonomiskiem un sociāliem apstākļiem, kā arī noskaidrojot un ņemot vērā ieinteresēto pušu viedokli. Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veic vienlaicīgi ar plānošanas dokumenta izstrādi (pirms plānošanas dokumenta apstiprināšanas). Stratēģiskā novērtējuma pamatuzdevums ir iegūt informāciju par plānošanas dokumenta un tā realizācijas alternatīvu ietekmi uz vidi, kā arī veicināt sabiedrības līdzdalību plānošanas dokumenta izstrādē.

Biroja galvenais uzdevums ir noteikt plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi būtiskumu un lemt par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu vai nepiemērošanu, kā arī sagatavot atzinumus par plānošanas dokumentu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatiem. Birojs izvērtē vides pārskatu atbilstību normatīvo aktu prasībām, plānošanas dokumentos izraudzīto risinājumu pamatojumu, sabiedriskās apspriešanas atbilstību Ministru kabineta noteiktajai kārtībai un vai ir izskatīti sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri un priekšlikumi. Birojs nosaka plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanas termiņus, apkopo iesniegtos monitoringa ziņojumus un iesniedz Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrā.

2.1.2. Ietekmes uz vidi novērtējuma joma

Jebkura saimnieciskā darbība, neatkarīgi no tās veida un formas, rada ietekmi uz vidi. Šīs ietekmes raksturs var būt gan pozitīvs, gan negatīvs, tomēr visbiežāk tā ir abu šo ietekmju veidu kombinācija noteiktā proporcijā un izpaužas kā tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē. Ietekmes uz vidi novērtējuma pamatideja ir saistīta ar priekšlaicīgu būtiskas ietekmes novēršanu vai mazināšanu, nodrošinot līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību, kur darbības negatīvās ietekmes ir apzinātas un novērstas jau projektēšanas stadijā, panākot, ka paredzēto saimniecisko darbību realizācija ir vēsta uz sociālās vides, ekonomiskās vides un dabas vides interešu sabalansēšanu.

Ietekmes uz vidi novērtējumam izšķirami vairāki procedūru veidi, kuri piemērojami vadoties no paredzētās darbības negatīvās ietekmes uz vidi potenciāla, kas citu starpā atkarīgs no darbības apjomiem, darbības realizācijai izvēlētās vietas, pielietojamās tehnoloģijas un citiem parametriem. Vides vērtējuma procedūru skalā nodalāms:

- **sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums;**
- **ietekmes uz vidi novērtējums;**
- **ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums.**

Sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums ir procedūra, kas galvenokārt tiek piemērota likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumā minētajām darbībām, kā arī darbībām, kurām var būt būtiska ietekme uz vidi vai NATURA 2000 teritorijām, vai citos normatīvajos aktos noteiktajām darbībām. Minētās darbības netiek kvalificētas kā tādas, kurām piemīt izteikti augsts nelabvēlīgas ietekmes potenciāls (kas obligāti vērtējams ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitā), tai pašā laikā ar nolūku priekšlaicīgi identificēt iespējamās būtiskās un nelabvēlīgos ietekmes aspektus, kas var būt saistīti ar šo darbību realizāciju – tās ir vērtējamas 2004.gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumos Nr.87 “Kārtība, kādā

novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” noteiktajā kārtībā VVD reģionālajā vides pārvaldē. Sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā tiek noteikta nepieciešamība saimnieciskās darbības projektiem veikt ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru vai ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma procedūru.

Ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas piemērojama darbībām, kurām piemīt izteikti augsts nelabvēlīgas ietekmes uz vidi potenciāls un kuras ir iekļautas likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā, kā arī darbībām, kurām šāds novērtējums ir nepieciešams saskaņā ar sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātiem. Ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumi ir apzināt iespējamās nelabvēlīgās ietekmes uz vidi, iesaistīt sabiedrību darbības iespējamo ietekmju novērtēšanā, apspriešanā un lēmuma par darbības realizāciju pieņemšanā.

Biroja galvenais uzdevums šajā darbības jomā ir nodrošināt, lai ietekmes uz vidi novērtējums tiktu veikts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī – lai sabiedrība un lēmuma pieņēmēji iegūtu korektu un reprezentatīvu informāciju par prognozējamo negatīvo ietekmi uz vidi, nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai vai samazināšanai, kā arī par ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitu un sabiedrības attieksmi pret projekta realizāciju. Izvērtēšanas procesā Birojs piedalās sabiedriskās apspriešanas procesā, nepieciešamības gadījumā informē pašvaldības, valsts iestādes, zinātniskās pētniecības iestādes un nevalstiskās organizācijas, pieaicina nepieciešamos ekspertus, lai nodrošinātu vērtējuma profesionalitāti, kā arī ņem vērā sabiedrības ierosinājumus un atsauksmes. Ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā tiek izstrādāti turpmākajā projektēšanā veicamie vides aizsardzības pasākumi un nosacījumi, kuri ievērojami, realizējot paredzēto darbību katrā konkrētā vietā.

Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums tiek piemērots tajos gadījumos, kad darbības realizācija paredzēta Natura 2000 teritorijā vai tās tuvumā un sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā secināts, ka paredzētā darbība var atstāt ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā NATURA 2000 ietvertu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, bet darbība neatbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā noteiktajām darbībām. Šāds novērtējums tiek piemērots, tad, ja konstatēts, ka ietekmes raksturs var būt būtisks un saistīts ar aizsargājamās dabas teritorijas dabas vērtībām. Šādas novērtējuma procedūras pamatuzdevums ir apzināt iespējamās nelabvēlīgās ietekmes uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, novērtēt iespējamo ietekmju būtiskumu un nepieciešamību izstrādāt kompensējošus pasākumus, kā arī iesaistīt sabiedrību darbības iespējamo ietekmju novērtēšanā, apspriešanā un lēmuma par darbības realizāciju pieņemšanā.

Biroja galvenais uzdevums šajā darbības jomā ir nodrošināt, lai ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums tiktu veikts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī – lai sabiedrība un lēmuma pieņēmēji iegūtu korektu un reprezentatīvu informāciju par prognozējamo negatīvo ietekmi uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai vai samazināšanai, kompensējošajiem pasākumiem, kā arī Ministru kabineta un Eiropas Komisijas informēšana par paredzētajām darbībām, kas var atstāt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000. Lai to izpildītu, Birojs sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā lemj par šādas novērtējuma procedūras nepieciešamību, konsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi vai īpaši aizsargājamās

dabas teritorijas administrāciju un izstrādā nosacījumus novērtējuma veikšanai, sagatavo un sniedz atzinumus par novērtējuma ziņojuma pirmo un galīgo redakciju, kā arī normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā sagatavo informatīvu ziņojumu Ministru kabinetam un nosūta ziņojumu Eiropas Komisijai.

2.2. Piesārņojuma integrētās novēršanas un kontroles joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2001.gada 15.martā pieņemtais likums "Par piesārņojumu" (ar grozījumiem, kas pieņemti 2007.gada 25.oktobrī), kas harmonizē Latvijas likumdošanu ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 15.janvāra direktīvu 2008/1/EK par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (kodificēta versija) un 2002.gada 9.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.294 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 2006.gada 19.decembrim).

Integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles sistēma

Integrētās piesārņojuma novēršanas un kontroles sistēmas mērķis ir novērst vai samazināt ietekmi uz vidi, kas rodas lielāko rūpniecības uzņēmumu darbības rezultātā. Tās uzdevums ir samazināt un ierobežot gaisa, ūdens un augsnes piesārņojumu, nodrošināt dabas resursu un enerģijas racionālu izmantošanu, samazināt atkritumu daudzumu.

Saskaņā ar likumā "Par piesārņojumu" noteikto rūpnieciskā ražošana un saimnieciskā darbība (piesārņojošās darbības), atkarībā no to bīstamības videi, tiek dalītas A, B un C kategorijās. Lai veiktu darbību, kura atbilst A un B kategorijai, ir jāsaņem atbilstoša A vai B kategorijas atļauja. Birojs piedalās A un B kategorijas atļauju piesārņojošās darbības kontroles procesā atbilstoši 2001.gada 15.marta likumā "Par piesārņojumu" noteiktajam deleģējumam.

Biroja galvenā uzmanība šajā jomā tiek pievērsta informācijas par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem apzināšanai un izplatīšanai, kā arī sadarbības sistēmas ar VVD reģionālajām vides pārvaldēm un komercsabiedrībām izveidei un pilnveidošanai, nodrošinot vienotu pieeju iesniegumu iesniegšanai attiecīgu atļauju saņemšanai un atļaujas sagatavošanai un nepieciešamās informācijas pieejamības nodrošināšanai. Birojs nodrošina sabiedrības iespēju apstrīdēt VVD reģionālo vides pārvalžu amatpersonu izdotos lēmumus, kas attiecas uz atļauju izsniegšanu un atļauju nosacījumiem, piesārņoto vai potenciāli piesārņoto vietu izpēti, sanāciju un izpēti vai sanācijas izdevumu segšanu vai sadalījumu, un iespēju griezties tiesās saistībā ar vides jautājumiem.

2.3. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.532 “Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem”, kas saskaņo Latvijas likumdošanu ar Eiropas Padomes 1996.gada 9.decembra Direktīvu 96/82/EK par smagu negadījumu, kur iesaistītas bīstamas vielas, bīstamības kontroli un riska vadību (Seveso II direktīva) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 16.decembra Direktīvu 2003/105/EK, ar ko groza Padomes direktīvu 96/82/EK. Pilnveidojot normatīvo bāzi 2008. gadā iepriekšminētajos noteikumos tika izdarīti grozījumi un pieņemti – Ministru kabineta 2008.gada 25.marta noteikumi Nr.221 “Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 19.jūlija noteikumos Nr.532 “Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem””.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana un samazināšana

Lai nepieļautu vai samazinātu kaitējumu, ko rūpniecisko avāriju rezultātā ķīmiskās vielas tām piemītošo īpašību dēļ var nodarīt videi, cilvēku veselībai un īpašumam, Latvijā tika ieviests rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un samazināšanas pasākumu komplekss.

Objektam, atbilstoši tam, kādas un cik daudz bīstamas vielas tas izmanto un uzglabā, obligāti izstrādājami un veicami rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas vai samazināšanas pasākumi, kuru atbilstību un pietiekamību novērtē Rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisija un lēmumu pieņem Birojs.

Katra iesniegtā dokumenta izskatīšanai Birojs veido rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisiju, kurā tiek iesaistīti visu iesaistīto valsts iestāžu (Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Vides ministrijas, Veselības ministrijas, Valsts darba inspekcijas, Valsts būvinspekcijas un Valsts vides dienesta un to reģionālo vides pārvalžu), kā arī attiecīgo pašvaldību pārstāvji. Komisijas personālo sastāvu apstiprina katra iesniegtā dokumenta izskatīšanai, nepieciešamības gadījumos tiek pieaicināti atbilstoši speciālisti – eksperti.

Galvenā uzmanība šobrīd tiek pievērsta tam, lai adekvāti tiktu novērtēts esošais stāvoklis un avāriju risks objektos, kā arī izstrādāti un realizēti konkrētajam stāvoklim atbilstoši rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas vai samazināšanas pasākumi. Birojs sadarbībā ar citām rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas jomā iesaistītajām institūcijām lielu uzmanību pievērš objektu speciālistu informēšanai un izglītošanai riska vadības jautājumos, apgūstot ārvalstu pieredzi un organizējot apmācību seminārus.

2.4. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācijas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē 2002.gada 9.janvārī pieņemtais “Iepakojuma likums” (ar grozījumiem, kas pieņemti 2005.gada 21.aprīlī) un 2007.gada 16.janvāra Ministru

kabineta noteikumi Nr.65 „Noteikumi par visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu (īpatsvaru) un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un veidlapu paraugiem, prasībām, kas komercsabiedrībai jāizpilda, lai tā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem un izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā”.

Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšana

Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto Birojs atskaites gadā turpināja komercsabiedrību reģistrēšanu iepakojuma apsaimniekotāja statusā, ja tā ir izveidojusi un īsteno izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas sistēmu, kā arī saņemt un apkopot informāciju par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem, ko iesniedz iepakojuma apsaimniekotāji.

Biroja uzdevumi šajā jomā ir:

- noteiktajā kārtībā izsniegt iepakojuma apsaimniekotājiem izziņu par reģistrāciju;
- noteiktajā kārtībā un termiņos pēc iepakojuma apsaimniekotāja reģistrācijas informēt attiecīgās VVD reģionālās vides pārvaldes par iepakotājiem, kuri noslēguši līgumu par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu ar iepakojuma apsaimniekotāju;
- saņemt un apkopot informāciju par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem, ko iesniedz iepakojuma apsaimniekotāji.

2.5. Vides vadības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanas un organizāciju reģistrācijas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību šajā jomā reglamentā reglamentē 2006.gada 29.novembra Vides aizsardzības likums (ar grozījumiem, kas pieņemti 2007.gada 21.jūnijā) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 19.marta regula (EK) Nr.761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS). Pilnveidojot nacionālo likumdošanu šajā jomā, 2007.gada 18.decembrī spēkā stājās Ministru kabineta noteikumi Nr.894 „Kārtība, kādā izveido un uztur vides vadības un audita sistēmas reģistru un reģistrē tajā organizācijas”.

Vides vadības un audita sistēma (EMAS)

Vides vadības un audita sistēma, jeb EMAS ir brīvprātīgs instruments Eiropas Savienības dalībvalstu uzņēmumiem, kuri, ieviešot videi draudzīgas darbības modeli, ilgtermiņā pievērš uzmanību tādiem aspektiem kā uzņēmuma radītās piesārņojuma slodzes mazināšana, racionāla dabas resursu izmantošana un vides izglītība. Uzņēmums, kas ieviesis vides vadības sistēmu, apņemas izpildīt vides normatīvo aktu prasības, pastāvīgi uzlabot savu veikumu vides jomā un sniegt sabiedrībai informāciju par radīto ietekmi uz vidi. Rūpējoties par ietekmes uz vidi samazināšanu, uzņēmums gūst gan materiālu labumu no finanšu līdzekļu ekonomijas, lietderīgāk izmantojot

ūdeni un enerģiju, samazinot atkritumu daudzumu, kā arī gūst pozitīvāku tēlu sabiedrībā. Bez tam EMAS veicina uzņēmuma darbinieku līdzdalību, tādējādi aktīvi veidojot darbinieku vides apziņu. Savukārt tas, ka ieviestu sistēmu un vides informāciju, ko sniedz EMAS reģistrēts uzņēmums, sistemātiski pārbauda akreditēts, neatkarīgs vides eksperts, garantē EMAS sistēmas dalībnieka izplatītās vides informācijas patiesumu. Veicot nepieciešamo sagatavošanos atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas EK Nr.761/2001 „Ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)” prasībām, EMAS sistēmā var reģistrēties jebkurš privāto vai publisko tiesību subjekts (izņemot privātpersonas), neatkarīgi no darbības jomas un darbinieku skaita.

2.6. Eiropas Savienības ekomarķējuma piešķiršanas programmas koordinācijas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību šajā jomā reglamentē 2006.gada 29.novembra Vides aizsardzības likums (ar grozījumiem, kas pieņemti 2007.gada 21.jūnijā) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 17.jūlija Regula (EK) Nr. 1980/2000 par pārskatīto Kopienas ekomarķējuma piešķiršanas programmu, Eiropas Komisijas 2000.gada 10.novembra Lēmums (C(2000)3278 Par standartlīgumu, kas attiecas uz Kopienas ekomarķējuma izmantošanas noteikumiem, kā arī Eiropas Komisijas 2000.gada 10.novembra Lēmums C(2000) 3279, ar ko nosaka maksājumus par Kopienas ekomarķējuma pieteikumiem un ikgadējos maksājumus par to.

Eiropas Savienības ekomarķējums

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula EK Nr.1980/2000 „Par pārskatīto Kopienas ekomarķējuma piešķiršanas programmu” paredz, ka Eiropas ekomarķējums ir viens no brīvprātīgajiem vides politikas instrumentiem organizāciju ilgtspējīgai attīstībai. Eiropas ekomarķējuma sistēma tika izveidota 1992.gadā un šobrīd tā ir visu Eiropas Savienības dalībvalstu teritoriju aptveroša programma, kas apliecina preču un pakalpojumu atbilstību noteiktiem vides standartiem. Eiropas ekomarķējuma pamatā ir preventīva organizāciju radītās tiešās un netiešās ietekmes mazināšana, veicinot videi draudzīgu patēriņu. Sistēmas mērķis ir sekmēt un stimulēt tādu preču ražošanu un pakalpojumu sniegšanu, kuru ietekme uz vidi visos to dzīves cikla posmos ir samazināta līdz minimumam.

Eiropas ekomarķējumu var piešķirt gan precēm, gan pakalpojumiem, ja pretendents atbilst Regulas un attiecīgās preču/pakalpojumu grupas kritērijiem. Līdz šim brīdim Eiropas Savienībā ir izstrādāti un apstiprināti ekoloģiskie kritēriji 26 dažādām preču un pakalpojumu grupām.

2.7. Iesniegumu, kas saistīti ar Vides ministrijas padotības iestāžu izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanu, izskatīšanas joma

Normatīvie akti

Biroja darbību reglamentē Administratīvā procesa likums (ar grozījumiem, kas pieņemti 2006.gada 26.kotobrī) un Iesniegumu likums (pieņemts 2007.gada 27.septembrī), kā arī virkne citu normatīvo aktu, kuros ietverts deleģējums Birojam izskatīt iesniegumus.

Iesniegumu izskatīšana

Atgriezeniskās saites radīšana vides aizsardzības politikas mērķu sasniegšanas procesā ir viens no posmiem, kas nodrošina saikni ar sabiedrību un sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā. Virkne Latvijā spēkā esošo normatīvo aktu, tai skaitā vides sektorā, paredz ikvienam sabiedrības pārstāvim gan iespēju saņemt vides informāciju, gan kā līdztiesīgam procesu dalībniekam iesaistīties priekšlikumu sagatavošanā un lēmumu pieņemšanā, paužot savu viedokli, kā arī apstrīdēt vides iestāžu amatpersonu izsniegtos administratīvos aktus.

Latvijā iedzīvotāju tiesības vērsties valsts iestādēs ar iesniegumiem, kuros ietverts iestādes kompetencē esošs lūgums, sūdzība, priekšlikums vai jautājums, reglamentē katras konkrētas vides jomas speciālie normatīvie akti un no 2008.gada 1.janvāra Iesniegumu likums.

Vairākos normatīvajos aktos Birojam deleģētas augstākās iestādes funkcijas Administratīvā procesa likuma izpratnē. Biroja kompetencē ir izskatīt sūdzības un iesniegumus:

- par nepietiekamu sabiedrības informēšanu rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procesā;
- par nepietiekamu sabiedrības informēšanu ietekmes uz vidi novērtējuma procesā;
- par nepietiekamu sabiedrības informēšanu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā;
- par VVD reģionālo vides pārvalžu amatpersonu izdotajiem tehniskajiem noteikumiem vai atteikumu izsniegt tehniskos noteikumus;
- par VVD reģionālo vides pārvalžu izdotajām A un B kategorijas atļaujām un to nosacījumiem;
- par VVD reģionālo vides pārvalžu izdotajām ūdens resursu lietošanas atļaujām un to nosacījumiem.
- par VVD reģionālo vides pārvalžu izdotajām atkritumu apsaimniekošanas atļaujām;
- par VVD reģionālo vides pārvalžu noteiktajiem pasākumiem ūdens objektos tiem definēto kvalitātes mērķu sasniegšanai; par VVD reģionālo vides pārvalžu lēmumiem par piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas izpēti vai sanācijas nepieciešamību, vai par pētījumu vai sanācijas izdevumu segšanu;
- par citiem VVD reģionālo vides pārvalžu amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem;

- par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju administrāciju un Dabas aizsardzības pārvaldes amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem vai faktisko rīcību;
- par Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem;
- par Radiācijas drošības centra direktora izdotajiem administratīvajiem aktiem;
- par Dabas aizsardzības pārvaldes amatpersonu izdotajiem administratīvajiem aktiem vai faktisko rīcību.

Birojā ir tiesības vērsties ikvienai fiziskajai un juridiskajai personai ar mutvārdu un rakstveida iesniegumiem vai sūdzībām un saņemt atbildi pēc būtības 14 dienu laikā, ja atbildes sagatavošanai nav nepieciešama papildus informācija, vai 30 dienu un atsevišķos gadījumos ilgākā laikā, ja atbildes sagatavošanai nepieciešama papildus informācija.

3. VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJA DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS

2008.gadā Biroja pamatdarbība bija veltīta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanai, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanai, savu pienākumu izpildei A un B kategorijas atļauju izsniegšanas procesā, rūpniecisko avāriju riska novērtēšanā un samazināšanā, iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšanai, sūdzību un iesniegumu izskatīšanai, vides vadības un audita sistēmas ieviešanai un Eiropas Savienības ekomarķējuma programmas realizācijai.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Atskaites gadā Birojs turpināja darbu pie stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma pārraudzības, kā arī strādāja pie stratēģiskā novērtējuma kvalitātes un efektivitātes uzlabošanas.

2008.gadā kopā izvērtēti 71 plānošanas dokumentu izstrādātāju iesniegumi un sagatavoti un pieņemti lēmumi par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu:

- 16 gadījumos pieņemts lēmums piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru;
- 55 gadījumos pieņemts lēmums nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, šajā atskaites periodā tika iesniegts liels skaits iesniegumu par plānošanas dokumentu grozījumu izstrādi. Jāatzīmē, ka lielākoties pašvaldību iesniegtajos dokumentos bija nepietiekoša informācija par plānošanas dokumenta grozījumos paredzētajām darbībām, kā rezultātā Birojam nācās pieprasīt papildus informāciju, kā arī lūgt plānošanas dokumentu izstrādātājus konsultēties ar vides un veselības institūcijām par stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, kā to nosaka Ministru kabineta noteikumu prasības. Jāatzīmē, ka liela daļa pašvaldību ar izpratni piegāja šim jautājumam un operatīvi iesniedza nepieciešamo informāciju.

Atskaites gadā sagatavoti atzinumi par 65 vides pārskatiem, no kuriem lielākā daļa ir pagastu, novadu un pilsētu, t.sk. Daugavpils, Jēkabpils, Liepājas, Rēzeknes, Valmieras un Ventspils, teritorijas plānojumu un attīstības programmu vides pārskati. Atskaites periodā Birojs sagatavojis arī atzinumus par Liepājas, Ogres, Valkas, Valmieras rajonu plānošanas dokumentu vides pārskatiem, Jūrmalas tūrisma attīstības stratēģijas vides pārskatu, kā arī par Latvijas Republikas Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas sagatavoto starpvalstu sadarbības programmu (Igaunija – Latvija-Krievija un Latvija-Lietuva-Baltkrievija) vides pārskatiem. Informācija par Biroja lēmumiem un atzinumiem ir ievietota Biroja mājas lapā internetā, sadaļā Stratēģiskais IVN (adrese: <http://www.vpvb.gov.lv>).

Pārskata periodā Birojs turpināja darbu pie stratēģiskā novērtējuma kvalitātes un efektivitātes uzlabošanas, kas ietver darbu gan ar plānošanas dokumentu, gan vides pārskatu izstrādātājiem, kā arī institūcijām, sabiedrību un nevalstiskajām organizācijām. Atskaites periodā Birojs sagatavoja Somijas Vides Institūta un SIA „Estonian, Latvian and Lithuanian Environment” sagatavoto metodisko norādījumu

tulkojumu latviešu valodā, kas ievietots arī Biroja interneta mājas lapā. Pārskata periodā Birojs piedalījās vairākos Latvijas Republikas Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas sadarbībā ar plānošanas reģionu administrācijām rīkotajos semināros, kur Birojs pašvaldības plānotājiem skaidroja nepieciešamību aktīvāk un ar lielāku atbildību iesaistīties stratēģiskā novērtējuma procesā, lai nodrošinātu efektīvāku vides aspektu integrēšanu plānošanas dokumentā. Birojs individuāli konsultēja konsultāciju firmas par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma metodēm un vides pārskata sagatavošanu, kā arī informēja iedzīvotājus par stratēģiskā novērtējuma būtību un viņu iespējām piedalīties vides jautājumu risināšanā gan reģionālā līmenī, gan valstī kopumā. Jāatzīmē, ka ar metodisko un izglītojošo darbu Birojs var nodarboties tikai pēc savu tiešo pamatfunkciju izpildes. Turklāt stratēģiskais novērtējums prasa analītisku pieeju un tāpēc saistīts ar Biroja ekspertu nepārtrauktu kvalifikācijas celšanu un, galvenais, pieredzes gūšanu. Biroja ekspertu darba apjoms pamatfunkciju veikšanai ir pietiekoši nozīmīgs un tāpēc nav iespējams realizēt visus iecerētos un nepieciešamos ar vides pārskatu kvalitātes uzlabošanu saistītos pasākumus. Birojs vērs uzmanību uz to, ka nevalstisko organizāciju loma stratēģiskajā novērtējumā varētu būt nozīmīgāka, turklāt būtu vēlama šo organizāciju sadarbība ar plānošanas dokumentu izstrādātājiem jau plānošanas dokumenta izstrādes laikā.

Ietekmes uz vidi novērtējums

Pārskata periodā no jauna ir pieaudzis VVD reģionālo vides pārvalžu veikto sākotnējo izvērtējumu skaits, kurus Birojs izvērtēja un pieņēma lēmumu piemērot vai nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Ir daļēji izmainījusies arī to satura struktūra un kvalitāte.

Kopā izskatīti vairāk kā 700 sākotnējie ietekmes uz vidi izvērtējumi. Vairāk kā 30 gadījumos reģionālo vides pārvalžu sākotnējie izvērtējumi un tiem pievienotie materiāli bija nepietiekami pamatoti lēmuma pieņemšanai un Birojam bija jāpieprasa papildus informācija, bet vairākos gadījumos jāorganizē speciālistu apspriedes un jāveic citi pasākumi, lai pieņemtu argumentētu un pamatotu lēmumu. Saņemot ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu dokumentāciju, Birojs sarežģītākos gadījumos konsultējās ar nozares ekspertiem vai atbildīgajām valsts institūcijām. Balstoties uz izvērtējumu rezultātiem un projekta ierosinātāja iesniegto informāciju, tika pieņemti lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu.

Pamatojoties uz sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātiem, pārskata periodā Birojs 688 gadījumos pieņēma lēmumu nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, vienlaicīgi ierosinot VVD reģionālajām vides pārvaldēm izvērtēt iespēju izsniegt tehniskos noteikumus 2004. gada 17.februāra Ministru kabineta noteikumu Nr.91 "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums" noteiktajā kārtībā. Pārējos gadījumos sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātā Birojs ir pieņēmis attiecīgi 15 lēmumus par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepieciešamību paredzētajām darbībām un 4 lēmumus par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 novērtējuma procedūras nepieciešamību. Informācija par Biroja pieņemtajiem lēmumiem ir ievietota Biroja mājas lapā internetā (adrese: <http://www.vpvb.gov.lv>).

Atskaites gadā Birojs uzraudzīja un koordinēja vairāk kā 40 ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras, tai skaitā: tieši Birojā saņemti 11 iesniegumi par paredzēto darbību un pieņemti lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu. Turpinās ietekmes uz vidi novērtējums iepriekšējos gados uzsāktajiem projektiem. 2008. gadā Birojs ir izstrādājis un izsniedzis 19 ietekmes uz vidi novērtējuma programmas, saņemti un izvērtēti 17 ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumi un sagatavoti un izsniegti atzinumi par tiem, kā arī sagatavoti un izsniegti 16 atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumiem. Pārskata periodā sagatavoti un izdoti 3 lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārtraukšanu. Galvenās saimniecisko darbību, kurām veikts IVN, jomas ir infrastruktūras objekti, to skaitā autoceļi, derīgo izrakteņu ieguve un lauksaimnieciskās ražošanas kompleksi.

Visi Biroja atzinumi pieejami interneta mājas lapā (adrese: <http://www.vpvb.gov.lv>).

Ņemot vērā paredzēto darbību veidu plašo diapazonu ietekmes novērtējuma programmu izstrādāšanai, darba ziņojumu par ietekmes novērtējumu izvērtēšanai, kā arī obligāto nosacījumu turpmākai projektēšanai izstrādāšanai, atskaites periodā izveidotas 9 pieaicināto ekspertu darba grupas.

Ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums

Pārskata periodā turpinājās darbs pie ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 novērtējuma.

2008.gadā Vides pārraudzības valsts birojs 4 gadījumos ir pieņēmis lēmumus par ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējuma procedūras piemērošanu. Pārskata gadā sagatavoti un izsniegti nosacījumi 4 ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējumiem, 3 atzinumi par ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma 1.redakciju un 3 atzinumi par ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma galīgo redakciju.

Piesārņojuma integrētā novērtēšana un kontrole.

Pārskata gadā Birojs ir turpinājis darbu pie pienākumu pildīšanas saistībā ar likuma „Par piesārņojumu” nosacījumiem. Birojs būtiski ir uzlabojis informācijas sistēmu par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem un izsniegto A un B kategorijas atļauju reģistru biroja mājas lapā internetā. Birojs aktīvi ir piedalījies Eiropas Komisijas izstrādāto vadlīniju par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem tulkošanas pārbaudē un ir nodrošinājis to pieejamību Latvijā. Biroja darbinieki ir piedalījušies arī Eiropas Savienības rīkotajos informācijas apmaiņas forumos.

2008.gada laikā Birojs ir sagatavojis publicēšanai un ievietojis Biroja mājas lapā internetā piesārņojuma sadaļā (adrese: <http://www.vpvb.gov.lv>) 14 A kategorijas atļaujas, 35 A kategorijas atļauju grozījumus, 306 B kategorijas atļaujas un 454 B kategorijas atļauju nosacījumus. Kopumā 2008.gadā VVD reģionālās vides pārvaldes

ir izdevušas 325 B kategorijas atļaujas un veikušas 463 B kategorijas atļaujas nosacījumu grozījumus.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana

Pārskata gadā Birojā turpinās rūpniecisko avāriju riska novērtēšana saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. 2008.gadā tika izveidotas Riska izvērtējuma komisijas 27 uzņēmumu iesniegtās dokumentācijas izvērtēšanai.

2008.gadā Vides pārraudzības valsts birojā iesniegti un Riska izvērtējuma komisijā izskatīti 18 drošības pārskati, tai skaitā arī papildinātie un pārskatītie drošības pārskati. Lai uzlabotu rūpniecisko avāriju riska izvērtēšanas procedūru, intensīvi turpinājās iepriekšējā gadā uzsāktais darbs pie atbilstošu ekspertu apzināšanas un dokumentu kvalitātes pilnveidošanas. Atskaites gadā Vides pārraudzības valsts birojā no jauna saņemtas un izskatītas 9 rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmas, tai skaitā arī papildinājumi un grozījumi esošajās programmās.

Apkopojot Riska izvērtējuma komisijas locekļu slēdzienus, 2008.gadā Biroja darbinieki izstrādāja ieteikumus un priekšlikumus 18 uzņēmumu drošības pārskatiem un 8 uzņēmumu rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmām. Biroja speciālisti sagatavoja izvērtējumu par uzņēmumu rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmu un drošības pārskatu atbilstību 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" prasībām, ietverot tajos norādījumus par papildus pasākumiem, kuri uzņēmumu atbildīgajām personām jāveic, lai samazinātu rūpniecisko avāriju draudus un palielinātu vides un cilvēku drošību. 2008.gadā šādi izvērtējumi sagatavoti par 14 uzņēmumu drošības pārskatiem un 8 uzņēmumu rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmām. Par 3 uzņēmumu drošības pārskatiem un 1 uzņēmuma rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmu Birojs pieprasīja papildus informāciju, atliekot lēmuma pieņemšanu. Šobrīd ir izvērtēta lielākā daļa rūpniecisko avāriju novērtēšanas dokumentācijas un tiek izpildītas attiecīgās Eiropas Savienības Direktīvas prasības.

Saskaņā ar objektu atbildīgo personu un VVD reģionālo vides pārvalžu sniegto informāciju izveidots un regulāri tiek aktualizēts to objektu saraksts, kuriem 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" noteiktajā kārtībā un termiņos Birojā iesniedzamas rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmas vai drošības pārskati. Šis saraksts ievietots Biroja interneta mājas lapā.

Pārskata gadā sniegta informācija Aizkraukles novada domei, Cēsu pilsētas domei, Daugavpils pilsētas domei un Rīgas domei par objektiem, uz kuriem attiecināmas 2005.gada 19.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" prasības un kuri savu rūpnieciskās avārijas novērtēšanas dokumentāciju pirmo reizi iesniedza Birojā 2007. un 2008. gadā, kā arī par teritorijām, kuras var ietekmēt šajos objektos iespējamās avārijas. Sagatavoti ieteikumi Aizkraukles novada domei, Cēsu pilsētas domei, Daugavpils pilsētas domei un Rīgas domei par ieteicamajiem ierobežojumiem teritoriju izmantošanā, attālumiem starp objektu un dzīvojamo ēku apbūves teritorijām vai citām teritorijām un citiem riska samazināšanas pasākumiem.

Vides vadības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana

2008.gads Birojam ir bijis nozīmīgs vides vadības un audita sistēmas (EMAS) kompetentās institūcijas funkciju pildīšanas jomā. Atskaites periodā iegūta jauna pieredze piedaloties vides vadības un audita sistēmas regulējošo Eiropas Savienības normatīvo aktu izstrādes procesā. Sagatavotas nacionālās pozīcijas par Eiropas Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā, nodrošināta dalība un sagatavotas arī instrukcijas dalībai Eiropas Padomes darba grupas sanāksmēs.

2008.gadā atbilstoši kritērijiem veikta 3 pieteikumu izvērtēšana un pieņemts 1 lēmums par atteikumu reģistrēt organizāciju Vides vadības un audita sistēmas reģistrā, 1 lēmums par organizācijas reģistrāciju sistēmas reģistrā un 1 lēmums par organizācijas izslēgšanu no sistēmas reģistra. Pārskata perioda atbilstoši kritērijiem veikta arī 7 ikgadēji atjaunoto EMAS vides deklarāciju izvērtēšana.

Papildus atskaites gadā Birojs turpināja jau uzsāktos informēšanas un izglītošanas pasākumus un aktīvi piedalījās Eiropas Savienības kompetento iestāžu foruma un EMAS Regulas 14.panta komitejas darbā. Biroja darbinieki ir piedalījušies dažādos semināros un apmācību programmās, izskaidrojot EMAS mērķus un uzdevumus, to skaitā Latvijas „ekoskolu” pārstāvjiem prezentēta informācija par EMAS pielietojumu uzņēmumu ilgtspējīgai attīstībai, prezentēta un pozitīvu novērtējumu guvusi ekokartēšanas metode kā instruments EMAS ieviešanai un dziļākas izpratnes par vides jautājumiem veicināšanai, rīkots interaktīvs seminārs EMAS reģistrēto organizāciju pārstāvjiem par vides aizsardzības pasākumu pilnveidošanu to vadības sistēmās, EMAS deklarāciju sagatavošanu un vides datu efektīvu prezentēšanu un sabiedrības līdzdalību.

Birojs pārskata periodā turpināja darbu starpvalstu grupā par EMAS kompetento iestāžu darbības pārskati un harmonizāciju, kā arī aktīvi piedalījās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas EK Nr.761/2001 „Ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS)” 14.panta kārtībā izveidotās komisijas darbā saistībā ar šīs sistēmas pārstrādāšanu un pilnveidošanu.

Eiropas Savienības Ekomarķējuma programmas koordinācija

2008.gadā tika paplašināts Biroja pamatdarbību loks, kad ar 2007.gada 21.jūnija grozījumiem Vides aizsardzības likumā, tā 38.pantā tika iestrādāts nosacījums, ka ar 2008.gada 1.janvāri Birojam tika deleģēta Eiropas Savienības ekomarķējuma piešķiršanas programmas koordinācijas funkcija (līdz 2008.gadam šo funkciju pildīja Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra). Biroja funkcijas šajā jomā saistāmas gan ar pretendentu atbilstības ekomarķējuma kritērijiem novērtējumu, gan ekomarķējuma licenču piešķiršanu, gan ekomarķējuma lietošanas uzraudzību. Kompetenču lokā ietilpst arī pasākumu realizācija ekomarķējuma popularizēšanai, ražotāju informēšanai un sabiedrības izglītošanai par videi draudzīgu preču un pakalpojumu patēriņu.

2008.gads Birojam ir bijis nozīmīgs pieredzes iegūšanas gads, jo vienlaikus ar jauno funkciju pārņemšanu no Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras tika uzsākts arī Biroja kā kompetentās institūcijas funkciju pildīšanas darbs saistībā ar

dalību ekomarķējuma programmu regulējošo Eiropas Savienības normatīvo aktu izstrādes procesā. Atskaites periodā iegūta jauna pieredze, sagatavojot nacionālās pozīcijas par Eiropas Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko nosaka prasības Kopienas ekomarķējuma programmai, kā arī nodrošināta dalība un sagatavotas arī instrukcijas dalībai Eiropas Padomes darba grupas sanāsmēs. Papildus atskaites gadā Birojs uzsāka ekomarķējuma programmas popularizēšanas un izpratnes par videi draudzīgu patēriņu veidošanas pasākumus, kā arī aktīvi piedalījās Eiropas Savienības ekomarķējuma kompetento iestāžu foruma, starptautiskās Ekomarķējuma Padomes un Regulācijas komitejas darbā. Kā vienu no nozīmīgiem 2008.gadā paveiktajiem darbiem ekomarķējuma programmas koordinācijas jomā noteikti jāmin Latvijas vidusskolnieku mērķauditorijai organizēto konkursu „Par produktiem un pakalpojumiem ar „zaļo” zīmi”. Konkursa mērķis bija veicināt skolēnu izpratni par „zaļo” domāšanu, rosinot dalīties zināšanās un pieredzē, kā rezultātā savas idejas, domas un pārdomas esejas formā iesūtīja vairāku skolu 10.-12.klašu skolnieki no visiem Latvijas reģioniem. Šajā diskusijā ar prieku bija secināms, ka skolnieki grib domāt, ir gatavi domāt un domā. Ir nepieciešams tikai aizsākt tēmu par ikdienas rīcības ietekmi uz vidi, - un sarunu jaunieši turpina jau paši.

2.attēls. Vidusskolnieku iesūtītie darbi konkursam „Par produktiem un pakalpojumiem ar „zaļo” zīmi”.

Sūdzību un iesniegumu izskatīšana

Atskaites gadā Birojā pilnībā izskatītas 57 sūdzības, pārsvarā par dažādiem reģionālo vides pārvalžu izsniegtiem administratīvajiem aktiem, tai skaitā 13 sūdzības par tehniskajiem noteikumiem vai atteikumu tos izsniegt, 10 sūdzības par kompensācijas

piešķiršanas jautājumiem, 4 sūdzības par piesārņojošas darbības atļaujām u.c. Vairāku sūdzību izskatīšanai ir bijis nepieciešams pieprasīt papildu informāciju un iepazīties ar situāciju uz vietas, kā arī risināt konfliktsituācijas, pārrunās iesaistot visas ieinteresētās puses. Apkopojums par saņemtajām sūdzībām un pieņemtajiem Biroja lēmumiem ietverts 1.tabulā.

2008.gadā Birojs ir pārstāvējis vides institūciju intereses 37 tiesas sēdēs.

1.tabula

2008.gadā izskatītās sūdzības un pieņemtie lēmumi

Institūcija*	Apstrīdētie administratīvie akti			Pieņemtie lēmumi				
	A un B kategorijas atļauja	tehniskie noteikumi	citi	atstāts negrozīts	atcelts	atcelts daļā	cits	kopā
Liepājas RVP			4	1	3			4
Lielrīgas RVP	2	1	13	7	2	1	6	16
Madonas RVP		2	1		1		2	3
Rēzeknes RVP		1					1	1
Valmieras RVP		4	1	3	2			5
Ventspils RVP	2	5	6	6	2	1	4	13
LVĢMA			2	2				2
DAP			10	8	2			10
Gaujas NP			1		1			1
Slīteres NP			1	1				1
VPVB			1	1				1
kopā	4	13	40	29	13	2	13	57

* DAP – Dabas aizsardzības pārvalde; LVĢMA – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra; NP – nacionālais parks; RVP – reģionālā vides pārvalde; VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs.

Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija

Atskaites gadā turpināta informācijas sistēmas par reģistrētajām komercsabiedrībām iepakojuma apsaimniekotāja statusā pilnveidošana un uzturēšana. Birojs nodrošina regulāru informācijas apkopošanu un pilnveidošanu par reģistrētajiem iepakojuma apsaimniekotājiem, kā arī informācijas sniegšanu VVD reģionālajām vides pārvaldēm normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2008.gadā reģistrēts viens jauns iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmums, savukārt regulāri pārskatīti un papildināti to uzņēmumu saraksti, kuri iekļāvušies iepakojuma

apsaimniekošanas sistēmā, noslēdzot līgumus par iepakojuma apsaimniekošanu ar reģistrētiem iepakojuma apsaimniekotājiem. Šī informācija regulāri tiek apkopota un sniegta VVD reģionālajām vides pārvaldēm. Atskaites periodā reģistrēti arī 4 videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas sistēmu un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmu auditoru auditori.

Budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs” rezultatīvo rādītāju analīze

Birojs īsteno vienu no LR Vides ministrijas budžeta programmas “Vides politikas īstenošana” apakšprogrammām – “Vides pārraudzības valsts birojs”. Minēto apakšprogrammu īsteno viena valsts pārvaldes institūcija – Birojs, un tajā 2008. gadā bija noteikti šādi rezultatīvie rādītāji:

- ietekmes uz vidi novērtējumi (atzinumi par IVN noslēguma ziņojumiem) – 13, faktiski – 16 (123%);
- ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu skaits – 550, faktiski – 707 (129%);
- rūpniecisko avāriju novēršanas dokumentāciju (rūpniecisko avāriju novēršanas programmu un drošības pārskatu) izvērtēšana – 21, faktiski – 26 (124%);
- stratēģisko ietekmes uz vidi (plānošanas dokumentiem) novērtējumi – 65, faktiski – 65 (100%).
- Vides ministrijas institūciju amatpersonu izdoto administratīvo aktu izvērtēšana skaits – 55, faktiski – 57 (103 %).

Kopumā var uzskatīt, ka rezultatīvie rādītāji izpildīti vairāk kā sekmīgi, jo gandrīz visās Biroja pamatdarbības jomās tie būtiski pārsniegti. Darbu izpilde ietekmes uz vidi novērtējumu noslēgumu ziņojumu izvērtēšanas un atzinumu par tiem sniegšanas jomā salīdzinājumā ar budžeta programmas „Vides politikas īstenošana” apakšprogrammā „Vides pārraudzības valsts birojs” noteikto ir veikta par 123%. Darbs ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma jomā ir veikts par 129%, darbs saistībā ar rūpniecisko avāriju novēršanas dokumentācijas izvērtēšanu – 124% un darbs pie Vides ministrijas padoto iestāžu amatpersonu izdoto administratīvo aktu izvērtēšanas par 103%.

Jāatzīmē, ka, neskatoties ekonomisko situāciju valstī, Biroja darba apjoms nav sarucis, tai pašā laikā Birojs vienmēr kā augstu standartu ir uzstādījis savlaicīgu administratīvo lietu izskatīšanu, objektīvas izmeklēšanas veikšanu un normatīvajos aktos noteikto administratīvo aktu sagatavošanu uz izsniegšanu, neatkarīgi no tā, cik liels ir saņemto iesniegumu skaits.

Vides pārraudzības valsts biroja sniegtie pakalpojumi

Biroja sniegtie pakalpojumi, lielākoties ir dažāda veida konsultācijas Biroja kompetences jomās, kā arī dažāda veida informācija Biroja pamatdarbības jomās. Šie pakalpojumu veidi ir bezmaksas un pieejami gan juridiskām, gan fiziskām personām. Konsultācijas tiek sniegtas gan mutiski, gan rakstiski.

Visbiežāk konsultācijas tiek sniegtas darbības ierosinātājiem, plānošanas dokumentu izstrādātājiem, VVD reģionālajām vides pārvaldēm un citām valsts institūcijām. Biroja speciālisti gatavo informatīvos materiālus, koordinē organizatoriskos pasākumus dažādiem semināriem, kā lektori piedalās apmācības semināros un mācībuursos izglītības iestādēs, Vides ministrijas un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas, citu valsts un pašvaldības iestāžu organizētos semināros, tādējādi popularizējot un izplatot zināšanas visās Biroja darbības jomās. Katru gadu Biroja sniegtās rakstiskās konsultācijas pamatdarbības jomās krietni pārsniedz 100. Arī šis gads nav bijis savādāks, kā ik gadu arī 2008.gadā Birojā ir rīkots arī ievērojams tikšanos ar paredzētās darbības ierosinātājiem skaits, skaidrojot gan ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un gaitu, gan normatīvo aktu prasības un ierobežojumus, gan arī konsultējot par tiesībām un iespējām administratīvā procesa ietvaros.

Kā maksas pakalpojums Birojam noteikts tikai viens – ekspertu komisijas darba apmaksa ietekmes uz vidi novērtējuma un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros. Taču arī šajā gadījumā darbības ierosinātājs vai plānošanas dokumenta izstrādātājs apmaksā tikai ekspertu darbu komisijā, taču nemaksā par Biroja organizatorisko u.c. darbību.

Tā kā Biroja pakalpojumi ir galvenokārt konsultācijas un informācijas sniegšana, Birojs pārskata gadā ir pilnveidojis interneta mājas lapu, tajā ietverot virkni būtiskas informācijas. Ņemot vērā to, ka 2008.gadā ticis paplašināts Biroja kompetenču loks, mājas lapā izveidota jauna sadaļa par Eiropas Savienības ekomarķējumu, informējot sabiedrību par videi draudzīgām precēm un pakalpojumiem.

Liela nozīme ir Biroja kā informācijas centra aktivitātēm ar Biroja darbību saistītajās jomās. Regulāri papildinās Birojā pieejamo materiālu un informācijas klāsts, kuru plaši izmanto Biroja darbinieki, iesaistīto pušu, sabiedrības un valsts iestāžu pārstāvji, kā arī studenti.

Vides pārraudzības valsts biroja darbības uzlabošanas pasākumi

Birojs apzinās, ka darba efektivitāte tik daudzpusīgu uzdevumu vadīšanā ir tieši atkarīga no Biroja komandas un tā – cik saskaņoti tās darbinieki izprot kopīgos uzdevumus, cik labi tie prot attīstīt savstarpējo sadarbību un galvenais – no tā, cik laba ir komandas dalībnieku izpratne par katram deleģēto pienākumu mērķi un nozīmību kontekstā ar citām Biroja pamatdarbības jomām un vides politiku valstī un Eiropas Savienībā kopumā. Šajā aspektā svarīga ir gan profesionālo zināšanu pilnveide, gan tehniskais nodrošinājums, gan labvēlīgas vides radīšana iekšējās komunikācijas plūsmai gan horizontālā, gan vertikālā līmenī.

Darbs kopumā Biroja ietvaros tiek veikts apsveicami labi, jo īpaši ņemot vērā to, ka darba apjoms ir ievērojams. Birojam un tā struktūrvienībām ir plašs kompetenču loks un no visiem darbiniekiem tiek sagaidīta atbildība un patstāvība darbā un ikdienas lēmumu pieņemšanā. Strādājot Birojā, kura pārraudzībā ir tik daudz atsevišķi nodalītas vides politikas, darbiniekiem ir nepieciešams attīstīt spēju operatīvi pārslēgties no viena izskatāmā jautājuma uz otru, tamdēļ laika plānošana un prioritāšu sadale ir ļoti būtiska. Pārskata periodā, neskatoties uz ekonomisko situāciju valstī, darba apjoms visās Biroja pamatdarbības jomās ir pieaudzis, ir ticis paplašināts arī kompetenču loks, tamdēļ katras Biroja daļas ietvaros ir veikti pasākumi pienākumu veikšanas optimizācijai - pārdomātas rīcības, līdzšinējā prakse, novērtēti procesi un

darbinieku kvalifikācija, lai nodrošinātu nemainīgi kvalitatīvu Biroja darbību arī augstas slodzes apstākļos.

Uzskatāms, ka orientācijai uz attīstību ir jābūt vienmēr, pat pārslodzes un finansiāli grūtos apstākļos, jo tā veicina ne tikai profesionālo, bet arī personīgo izaugsmi un nostiprina plašu pasaules redzējumu. Arī 2008.gadā ir turpinājusies sistemātiska informācijas apmaiņa starp Biroja daļām par aktuālajiem jautājumiem saistībā ar katras daļas tiešajiem un papildus pienākumiem, rīkotas regulāras tikšanās, kā arī tematiskās sanāksmes, skaidrojot jaunumus likumdošanā, izmaiņas normatīvajos aktos un harmonizējot vienotu visas komandas normatīvo aktu prasību interpretāciju. Jo īpaši svarīgs šis aspekts ir Biroja kā apelācijas iestādes funkciju pildīšanas kontekstā, kas saistīta arī ar valsts vides institūciju interešu pārstāvēšanu administratīvajās tiesās. Darbinieki, kuri ir iesaistīti sūdzību un iesniegumu izskatīšanā, lēmumu sagatavošanā un paskaidrojuma rakstu administratīvajai tiesai sagatavošanā gan pašmācības ceļā, gan mācību iestādēs apgūst juridiskās zināšanas. Lielākā daļa Biroja darbinieku 2008.gadā ir pilnveidojuši savas zināšanas, aktīvi piedaloties lekcijuursos „Politikas ietekmes novērtēšana” un „Eiropas savienības aktuālie jautājumi”.

Kā nemainīgs Biroja darbības efektivitātes uzlabošanas virziens arī 2008.gadā nodrošināta sadarbība ar citām vides institūcijām, to skaitā VVD reģionālajām vides pārvaldēm, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju administrācijām un pašvaldībām. Birojs apzinās, ka tā darbības efektivitāte vienotā Vides ministrijas sistēmā ir lielā mērā atkarīga arī no sadarbības un vienotas pieejas kopīgo uzdevumu veikšanā, vides politikas īstenošanā un tēla veidošanā. Darba kvalitātes paaugstināšanā lielu ieguldījumu dod procedūrās iesaistīto dalībnieku informēšana, apmācība un konsultēšana, jo uzdevumu izpilde vides aizsardzības sektorā ir pasākumu komplekss, kura rezultāts ir atkarīgs no visu pušu saskaņotas darbības risinājumu izstrādē un lēmumu pieņemšanā. Birojs veic arī plašu iesaistīto pušu informēšanas un izglītošanas darbu, kā arī sniedz individuālas konsultācijas.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Biroja darbība ir vērsta uz sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu. Savā darbībā Birojs ievēro normatīvajos aktos noteikto sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas procedūru, Orhusas konvencijas un atbilstošu Eiropas Savienības normatīvo aktu prasības.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā sabiedrības informēšana par plānotajām darbībām, to potenciālo ietekmi uz vidi, kā arī sabiedrības iesaistīšana ietekmju novērtēšanā un lēmuma pieņemšanā ir nozīmīgs posms. Sabiedrība visā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā kā viens no līdztiesīgiem procesa dalībniekiem var iesaistīties priekšlikumu sagatavošanā un paust savu viedokli par konkrēto darbības realizācijas vietu un izmantoto tehnoloģiju atbilstību, kas tiek ņemts vērā, gatavojot IVN programmas un Biroja atzinumus par darba un noslēguma ziņojumiem, kā arī nosacījumus darbības veikšanai. Kopumā sabiedrības iesaistīšanās nozīmīgu tautsaimniecības projektu apspriešanā pārskatā gadā vērtējama kā aktīva. Jo īpaši aktīva tā bijusi jaunu autoceļu un lopkopības objektu būvniecības projektu apspriedē. Biroja darbinieki ir piedalījušies visās ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskajās un sākotnējās sabiedriskajās apspriešanās, kā arī ir uzraudzījuši projekta ierosinātāja un plānošanas dokumenta izstrādātāja darbību normatīvajos aktos paredzēto sabiedrības informēšanas pasākumu izpildē. Visa informācija par ietekmes uz vidi novērtējumu tā veikšanas gaitā ir plaši pieejama sabiedrībai un pašvaldībām, tādējādi nodrošinot atklātību un dialoga iespējas par veiksmīgākā risinājuma izvēli. Arī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ieviešanas viens no mērķiem ir nodrošināt sabiedrības informēšanu par plānošanas dokumentu izstrādi un iesaistīt sabiedrību to apspriešanā un lēmumu par tiem pieņemšanā. Biroja interneta mājas lapā tiek publicēti paziņojumi par plānošanas dokumentu vides pārskatu sabiedriskās apspriešanas pasākumiem. Jāatzīst, ka salīdzinājumā ar citiem gadiem atskaites periodā bija novērojama lielāka nevalstisko organizāciju aktivitāte, iesaistoties atsevišķu plānošanas dokumentu un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatu izstrādes procesā.

Sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas pasākumus Birojs veic arī saistībā ar diviem brīvprātīgajiem vides instrumentiem, kas vērsti uz uzņēmumu tiešās un netiešās ietekmes mazināšanu un videi draudzīga patēriņa veicināšanu – EMAS un Eiropas Savienības ekomarķējumu. Kā viens no uzdevumiem šajā jomā ir ekomarķējuma sistēmas ieviešanas veicināšana un sabiedrības informēšana par iesaistīšanās iespējām. Pārskata gadā attīstīts dialogs ar dažādām mērķa auditorijām par brīvprātīgo ieguldījumu – gan brīvprātīgām investīcijām videi draudzīgās tehnoloģijās, gan zaļo iepirkumu, gan videi draudzīgu (ekomarķētu) produktu ražošanu un vides vadības sistēmu ieviešanu.

Biroja aktivitāšu popularizēšana sabiedrībā tika veikta, ne tikai piedaloties projektu sākotnējās un sabiedriskajās apspriešanās, bet arī regulāri sniedzot konsultācijas Biroja apmeklētājiem un intervijas masu mediju pārstāvjiem. Regulāri informācija par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitu tiek publicēta laikrakstos, Biroja mājas lapā un žurnālā “Vides Vēstis”. Savas darbības ietvaros Birojs aktīvi sadarbojas ar pašvaldībām, uzņēmumiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem.

5. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

Lai sekmīgi veiktu normatīvajos aktos Birojam deleģētās funkcijas un nodrošinātu sabiedrības tiesības uz informāciju, kas paredzētas gan Orhūsas konvencijā, gan Latvijas normatīvajos aktos, kā arī sekmētu vienotu vides un dabas aizsardzības prasību realizāciju, biroja darbu ir plānots mērķtiecīgi un sistemātiski pilnveidot arī turpmāk, kā arī attīstīt atbilstoši jauno funkciju deleģējumam.

Biroja galvenie uzdevumi nākamajā gadā tiek saistīti ar diviem būtiskiem virzieniem - strauji pieaug Biroja darba intensitāte saistībā ar Biroja kā apelācijas iestādes funkciju pildīšanu, veicot Vides ministrijas padotībā esošo iestāžu amatpersonu izdoto administratīvo aktu izskatīšanu un šo vides institūciju interešu pārstāvēšanu administratīvajās tiesās. Bez tam valsts vides politikas īstenošanas un efektīvākas realizācijas nolūkos plānots optimizēt vairākas vides aizsardzības procedūru sistēmas, tamdēļ būs nepieciešama aktīva Biroja līdzdalība ar Biroja pamatdarbības sfērām saistītu jautājumu risināšanā. Iepriekš minēto uzdevumu veikšana tika noteikta kā viena no prioritātēm Biroja nākamā gada plānā, nodrošinot Latvijas kā Eiropas Savienības dalībvalsts starptautisko saistību izpildi.

Jāatzīst, ka ar 2008.gadā aktīvi ritējis darbs pie Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 17.jūlija regulas (EK) Nr.1980/2000 par pārskatīto Kopienas ekoetiķetes piešķiršanas programmu un Parlamenta un Padomes 2001.gada 19.marta regulas (EK) Nr.761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides vadības un audita sistēmā, pārskatīšanas Eiropas Komisijā. Jauno Eiropas Savienības normatīvo aktu projektu izstrādes procesā kā Latvijas kompetentā institūcija ir iesaistījies arī Birojs. Eiropas Komisijas izstrādātie priekšlikumi jaunajām Regulām 2008.gada nogalē tika nodoti vērtēšanai Eiropas Padomē un sagaidāms, ka jaunie Kopienas normatīvie akti, kas regulēs minēto brīvprātīgo vides instrumentu vadības un koordinācijas sistēmu dalībvalstīs, stāsies spēkā 2009.gadā laikā. Paredzams, ka sākot ar 2009.gadu būs jāuzsāk intensīvs darbs pie jauno normatīvu prasību ieviešanas un atbilstības nodrošināšanas.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā Birojs turpinās sadarbību ar plānošanas dokumentu, tai skaitā vides pārskatu izstrādātājiem, lai uzlabotu vides pārskatu kvalitāti un nodrošinātu efektīvāku vides aspektu integrēšanu plānošanas dokumentos. Jāatzīmē, ka nākamajā atskaites periodā vairākiem plānošanas dokumentu izstrādātājiem Birojā ir jāiesniedz plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi (monitoringa) ziņojums. Birojs sadarbosies ar šiem plānošanas dokumenta izstrādātājiem, nepieciešamības gadījumā sniegs konsultācijas, kā arī izskatīs nepieciešamību sagatavot metodisko materiālu monitoringa veikšanai.

2008.gada darba rezultāti parāda, ka ir mainījusies dažādu saņemto iesniegumu par vides institūciju pieņemtajiem lēmumiem dinamika salīdzinājumā ar 2007.gadu. Ir samazinājies apstrīdēšanas iesniegumu skaits par vides aizsardzības prasībām tehniskajos noteikumos vai atteikumiem tehnisko noteikumu izsniegšanai – ja 2007.gadā Birojā tika saņemti 40 šādi apstrīdēšanas iesniegumi, tad 2008.gadā to skaits bijis tikai 13. Jāatzīmē, ka pārskata gadā tika turpināts darbs pie pieredzes apmaiņas un sadarbības ar vides institūciju speciālistiem ar mērķi samazināt iespējamās kļūdas un problēmsituācijas, kas izraisa sūdzību skaita pieaugumu. Biroja speciālistu uzkrātās zināšanas un pieredze vides normatīvo aktu prasību nodrošināšanā un tiesu praksē plānots izmantot par pamatu citu vides institūciju darbības

uzlabošanai. Biroja darbība sūdzību un iesniegumu izskatīšanas jomā arī 2009.gadā tiek plānota divos galvenajos virzienos – pieredzes apmaiņa un Biroja darbinieku zināšanu un prasmju pilnveidošana un papildināšana. Šajā nolūkā 2009.gadā plānots turpināt iedibināto sadarbības veidu – Biroja galveno speciālistu izbraukumi pie VVD reģionālajām vides pārvaldēm un citām vides institūcijām. Izbraukumu mērķis – analizēt saņemtos attiecīgās iestādes izdotos, apstrīdētos administratīvos aktus un pieņemtos lēmumus.

Ņemot vērā Latvijas pilnvērtīgu dalību Eiropas Savienības institūcijās, nozīmīga darba daļa tiks veltīta arī šai jomai, kas no vienas puses ļauj piekļūt informācijai un pieredzei, kas uzkrāta citās valstīs, bet no otras – labāk izprast sadarbības nosacījumus un rast optimālus risinājumus nosacījumu vides jomā realizācijai. Birojs arī 2009.gadā piedalīsies Eiropas Savienības Komisijas informācijas apmaiņas semināros par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, kā arī starptautisko EMAS un Eiropas Savienības ekomarķējuma komiteju, forumu un padomes darbā.

2009.gadā turpināsies arī atskaites gadā uzsāktie ietekmes uz vidi novērtējuma un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesi, kā arī rūpniecisko avāriju riska objektiem izstrādāto drošības pārskatu un rūpniecisko avāriju novēršanas programmu izvērtēšana un pilnveidošana, iepakojuma apsaimniekotāju reģistrācija un darbības citās Biroja pamatdarbības jomās, lai kopumā arī sarežģītos ekonomiskos apstākļos veicinātu līdzsvarotas tautsaimniecības attīstību un saglabātu vides un dabas vērtības.

6. BUDŽETA INFORMĀCIJA UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

Pārskata gada galvenās prioritātes un informācija par to īstenošanu

2. tabula.

Pārskats par budžeta apakšprogrammas “Vides pārraudzības valsts birojs”
rezultatīvo rādītāju izpildi

Rezultatīvā rādītāja nosaukums	Pārskata perioda plāns	Faktiski pārskata periodā
Administratīvā darbības spēja		
Iestāžu skaits	1	1
Amata vietu skaits	31	25
Darbības rezultāti:		
Ietekmes uz vidi novērtējumi	13	16
Ietekmes uz vidi sākotnējie izvērtējumi	550	707
Rūpniecisko avāriju novēršanas dokumentācijas izvērtēšana	21	26
Izvērtētas vides aizsardzības nosacījumu atļaujas	55	57
Stratēģiskie ietekmes uz vidi novērtējumi (plānošanas dokumentiem)	65	65

Informācija par pakalpojumiem: Maksas pakalpojumi

3. tabula

Maksas pakalpojumi un to izcenojumi (latos)

Nr.p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojums (vienam ekspertam)	Faktiskie ieņēmumi
1.	Ārštata ekspertu darba apmaksā un darba nodrošināšana, t.sk.	40	16250
1.1.	Ietekmes uz vidi novērtējuma darba un noslēguma ziņojuma izvērtēšana, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata izvērtēšana	40	15210
1.2.	Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas sagatavošana	40	1040
	Kopā:	40	16250

Budžeta informācija

4. tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (latos)

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	370783	408074	403324
1.1.	dotācijas	359488	387074	387074
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	11295	21000	16250
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0		
2.	Izdevumi (kopā)	370783	408074	403316
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	347883	392074	387528
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	0	2073	1700
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	347833	390001	387528
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	22900	16000	15788

7. PERSONĀLS

5. tabula

Informācija par Vides pārraudzības valsts birojā strādājošajiem 2008. gadā		
1. Amata vietu un strādājošo skaits		
Amata vietu skaits	31	
Faktiskais vidējais darbinieku un ierēdņu skaits	26	
2. Iedalījums pēc statusa		
Strādājošo skaits		
ierēdņi	19	
darbinieki, t.sk. fiziskā darba veicēji	7	
3. Iedalījums pēc ieņemamā amata		
Strādājošo skaits		
direktors	1	
direktora vietnieks	1	
nozares struktūrdaļu vadītāji	5	
sektoru vadītāji	2	
vecākie eksperti	11	
darbinieki, t.sk. fiziskā darba veicēji	6	
4. Iedalījums pēc vecuma un dzimuma		
Strādājošo skaits		
	vīrieši	sievietes
20 — 29 gadi	0	8
30 — 39 gadi	2	6
40 — 49 gadi	1	3
50 — 59 gadi	0	4
60 — 69 gadi	1	1
5. Izglītība		
Strādājošo skaits		
5.1. Izglītības līmenis		
	ir ieguvuši	turpina studijas
Vispārējā vidējā izglītība	2	—
Bakalaura grāds	3	1
Maģistra grāds	15	3
Profesionālā augstākā izglītība	3	2
Doktora grāds	2	—
5.2. Izglītības joma		
Strādājošo skaits		
Dabas un inženierzinātnes	19	
Ekonomika un vadības zinības	1	
Tiesību zinātnes	1	
Citas	2	
6. Personālmainība	16.2 %	

Birojam ir izdevies nodrošināt kvalificētu vadošo ekspertu komandu visās daļās, jo kopš 2007.gada ir nokomplektētas visas ierēdņu amata vietas. Tai pašā laikā, ņemot vērā sarežģīto situāciju valstī – darba slodze pieaug un darbs rit arvien saspringtākos apstākļos. Biroja ierēdņi ir augsti kvalificēti speciālisti - 90% Biroja ierēdņu ir vismaz maģistra grāds dabas vai inženierzinātnēs, vairāki darbinieki savas profesionālās kvalifikācijas celšanai studijas turpina, no tiem trīs darbinieki, papildus savai profesionālajai izglītībai apgūst arī tiesību zinības. Atskaites gadā viens vecākais eksperts ir ieguvis jau pirmā līmeņa augstākās izglītības diplomu tiesību zinātnē. Biroja darba specifika prasa augstu kvalifikāciju un profesionalitāti, kas atzīstams arī par galveno biroja panākumu priekšnoteikumu, tomēr jāsaprot, ka diemžēl saistībā ar kopējām tendencēm tautsaimniecībā, personāla mainība Birojā 2008.gadā ir nedaudz paaugstinājusies - atskaites gadā darbu birojā ir pārtraukuši četri strādājošie un darbu uzsākuši trīs jauni darbinieki. Saistībā ar vadības maiņu un augstākminētajām struktūru reformām (Apstrīdēto atļauju izvērtēšanas sektora izveide) ir notikusi arī iekšējā darbinieku amatu rotācija. Kopējais personālmainības rādītājs 2008.gadā atbilst 16 procentiem.